

РЕШЕНИЕ

№ 19239

гр. София, 05.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 77 състав, в
публично заседание на 15.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Баева

при участието на секретаря Антонина Митева, като разгледа дело номер **448** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 88, ал 3 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

Образувано е по жалбата на Сдружение „Балканка“ със седалище и адрес на управление [населено място], срещу Становище по екологична оценка № 6-3/19.12.2024 година на Министъра на околната среда и водите (Становището), с което е съгласуван проект на План за управление на речните басейни в Източнобеломорски район за 2022-2027 година (ПУРБ).

Жалбоподателят твърди, че е участвал активно в процедурите по изготвяне на ПУРН, поради което има правен интерес да обжалва Становището. Твърди, че обжалваният акт е незаконосъобразен като постановен при допуснати съществени процесуални нарушения, неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с целта му. Твърди, че в ПУРН за 2016-2022 година са предвидени редица ефективни мерки, които не са намерили място в ПУРН за 2022-2027 година. Твърди, че ПУРН нарушава Закона за водите – чл. 119а. Твърди, че са оценени само въздействията от мерките, включени в ПУРН, но не е оценено пълното съдържание и въздействието на плана върху предмета и целите на защитените зони. Моли съда да постанови решение, с което да отмени обжалваното Становище.

Ответникът - Министър на околната среда и водите на Република България, чрез процесуални представители, оспорва жалбата. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение. В писмено становище от 20.03.2025 година излага подробни съображения за неоснователност на жалбата.

Заинтересованата страна – Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ не изпраща представител. В писмено становище от 13.03.2025 година излага подробните си съображения за неоснователност на жалбата.

Съдът като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира следното:

С оспореното Становище по екологична оценка № 6-3/2024 година е съгласуван проект за ПУРБ в Източнобеломорски район 2022 – 2027 година.

С оглед дадените легални определения на понятията „общественост“ и „засегната общественост“ в § 1, т.т. 24 и 25 от Допълнителните разпоредби на ЗООС Сдружение „Балканка“ е сред заинтересованите лица с право на жалба по реда на чл. 88, ал. 3 от ЗООС. Сдружение „Балканка“ е регистрирано като сдружение с нестопанска цел за извършване на дейност в обществена полза и е създадено с цел опазването и възстановяването на флората и фауната в природните екосистеми и съхранението им за бъдещите поколения. Сдружението изпълнява функциите, характерни за екологичните неправителствени организации, охраняващи обществените интереси в областта на екологията.

Съдът намира, че жалбата е подадена в срок, тъй като Становището е публикувано на сайта на Министерство на околната среда и водите (МОСВ) на 19.12.2024 година, а жалбата е подадена, чрез административния орган, на 02.01.2025 година.

Становището е издадено от Министъра на околната среда и водите, който е компетентният орган по чл. 84, ал. 1 от ЗООС, вр. чл. 4, т. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО). Министърът на околната среда и водите е компетентен орган за извършване на екологична оценка относно плановете и програмите, одобрявани от централните органи на изпълнителната власт и от Народното събрание. Плановете за управление на речните басейни и актуализирането им се приемат от Министерския съвет по предложение на Министъра на околната среда и водите, арг. чл. 160, вр. чл. 151, ал. 2, т. 1, б. „к“ от Закона за водите.

Административният акт е издаден в писмена форма и отговаря на изискванията за форма и на задължителните реквизити от съдържанието му по общата разпоредба на чл. 59, ал. 2 от АПК и специалните по чл. 26, ал. 2 Наредбата за ЕО. Актът е мотивиран съобразно изискуемата се по чл. 88, ал. 1, изр. 1 от ЗООС обосновка за предпочитаната алтернатива от гледна точка на околната среда и мерките по чл. 89 от ЗООС.

При издаване на акта не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Становището е издадено при спазване на реда по чл. 84, ал. 2, чл. 86 – 87, чл. 88, ал. 2 от ЗООС и по реда, описан в глава II и III от Наредбата за ЕО. Проведени са всички задължителни етапи на процедурата по извършване на екологична оценка (ЕО) и съвместяването ѝ с оценката за съвместимост (ОС) по реда на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС). Компетентният орган е преценил, че следва да се извърши ЕО и ОС и е определил обхвата им. Изготвени са Доклад по екологична оценка (ДЕО) и Доклад за оценка за степента на въздействие (ДОСВ) Проведени са изискуемите се консултации с обществеността, заинтересовани органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от ПУРБ в Източнобеломорски район 2022-2027 година. Резултатите от консултациите са отразени в ДЕО. ДЕО съответства на изискванията

на чл. 17 Наредбата за ЕО, а оспореното становище е издадено при спазване на изискванията на чл. 26, ал. 1 от Наредбата за ЕО. Не са нарушени правилата, предвидени в чл. 33 - 37 от Наредбата за ОС. Настоящият случай попада в хипотезата на чл. 31, ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), което означава, че Становището по ЕО инкорпорира в себе си и решение по оценка за съвместимостта на проекта на ПУРБ (2022-2027 г.) и предмета и целите на опазване на съответните защитени зони. Всички получени предложения за мерки от различни заинтересовани страни в Източнобеломорски район са вписани в публично достъпен регистър на постъпилите предложения по проекта на ПУРБ 2022-2027 година, който е част от приетия ПУРБ 2022-2027 година. (Приложение 4 на ПУРБ 2022-2027 година) като всички предложения са разгледани и анализирани. Мотивите за приемане или отхвърляне на постъпилите предложения са отразени аргументирано в регистъра.

С оглед на горното съдът приема, че Становището е издадено при спазване на приложимите административнопроизводствени правила.

Съдът намира, че следва да акцентира върху това, че предмет на оспорване е Становище по екологична оценка по чл. 84 от ЗООС, издадено от Министъра на околната среда и водите, а не законосъобразността на ПУРБ в Източнобеломорски район 2022-2027 година. По аргумент от чл. 82, ал. 4 и чл. 88, ал. 6 от ЗООС становището по екологичната оценка е етап от процедурата по одобряване на планове и програми, подлежаща на самостоятелно оспорване, арг. чл. 88, ал. 3 от ЗООС и представлява задължително условие за последващо одобряване на плана или програмата, арг. чл. 85, ал. 1 от ЗООС като органите, отговорни за одобряване и прилагане на плана или програмата, се съобразяват със становището или решението и с постановените в тях условия, мерки и ограничения, арг. чл. 82, ал. 4 от ЗООС.

С оглед на това съдът не следва да обсъжда наведените от жалбоподателя твърдения за незаконосъобразност на ПУРБ.

В конкретния случай не е спорно, че изготвянето на екологична оценка е задължително на основание чл. 85, ал. 1 от ЗОСС. Доколкото ПУРБ попада в обхвата на оценката по чл. 81, ал. 1 от ЗОСС, следва да се извърши и оценка за съвместимост по реда на чл. 31 от ЗБР, на основание чл. 81, ал. 5 от ЗОСС.

Съгласно чл. 26, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, компетентният орган издава становище по ЕО, като съгласува плана/програмата, когато : а) предвижданията на плана/програмата са в съответствие с нормативната уредба по околна среда и опазване на човешкото здраве; б) в резултат на провеждането на консултациите не са постъпили мотивирани възражения по законосъобразност; в) заключението от извършената оценка по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие е, че предметът на опазване в съответната защитена зона няма да бъде значително увреден, както и в случаите по чл. 33 от Закона за биологичното разнообразие; г) е депозирано мотивирано становище на специализираните компетентни органи – Министерство на здравеопазването или съответната Районна здравна инспекция, че не се предполага значително отрицателно въздействие и възникване на риск за човешкото здраве при прилагането на плана/програмата.

Настоящият състав като взе предвид приложените по делото писмени доказателства намира за правилен и законосъобразен изводът на административния орган, че са налице законовите предпоставки за издаване на становище по ЕО за съгласуване на представения проект на ПУРБ.

От писмените доказателства се установява, че ДЕО с приложен към него ДОСВ на процесния

проект на план, са разгледани от междуведомствената комисия (МК) – специализиран състав на Висш експертен екологичен съвет към МОСВ, съгласно чл. 5, ал. 1 от Наредба за ЕО. При разглеждането на докладите са направени предложения за промени в конкретни точки и касаещи конкретни мерки, като са съобразени събраните в хода на производството становища от специализирани органи. Предложенията за промени са приети и е одобрен окончателен вариант на ДЕО и ДОСВ. От заключението на колективния орган – МК, се обосновава извода, че предвижданията на ПУРБ са в съответствие с нормативната уредба по околна среда и опазване на човешкото здраве.

Неоснователни са твърденията в жалбата досежно мерките, касаещи Методиката за екологичния отток (НУ_10) „Осигуряване на екологичния отток“ и действие с код (НУ_10_2) „Забрана за водовземане от ВЕЦ при маловодие“ като счита, че след като няма утвърдена методика, то всички мерки, които реферират към нея, не значат нищо и са нищожни, но ще се прилагат за целия период на новия ПУРБ. Цитираната забрана за водовземане от ВЕЦ при маловодие се прилага съгласно изискванията на § 125 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за водите за осигуряване на минимално допустим отток в реките, като се включва като условие във всички издавани разрешителни за водовземане от повърхностни води. Планирането на мерки в ПУРБ за финализиране на методиката за екологичния отток не възпрепятства прилагането на посочената разпоредба.

Неоснователни са доводите на жалбоподателя относно противоречието на Становището с Наредбата за ЕО досежно липсата на описание и изложение на взаимовръзките с пряко относимата към проекта на ПУРБ Национална стратегия за развитие на минната индустрия 2015 (Визия 2030), тъй като тя не е включена в Приложение 2. Следва да се има предвид, че за всяко конкретно заявено инвестиционно предложение за добив и/или преработка на подземни богатства/проучвателни сондажи за нефт и газ/други дейности или цялостни работни проект за търсене и/или проучване на подземни богатства следва да се проведат изискващите се процедури по реда на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 от ЗБР. Основната цел, която следва да бъде постигната чрез прилагането на ПУРБ е добро състояние на водите и свързани с тях екосистеми и зони за защита на водите. Постигането на целите за добро състояние на водите е свързано с прилагане на мерки за отстраняване или намаляване на негативното въздействие от човешката дейност и подобряване на състоянието на водите. Национална Стратегия за развитие на минната индустрия 2015 /Визия 2030 няма пряка връзка с националната политика за опазване на водите. В този смисъл не е налице пропуск в доклада за ЕО, Приложение № 2, където са разгледани подробно всички относими планови и стратегически документи, и взаимовръзката им с проекта на ПУРБ. В допълнение на горното тази Стратегия не е приета като пряко относима към проекта на ПУРБ, тъй като в нея не се съдържат дейности и предвиждания, които изискват съобразяване на мерките в ПУРБ с тях. В стратегията е предвидено съобразяване с националното екологично законодателство, вкл. Закона за водите (IV, т. 6 от Стратегията). Следва да бъде отбелязано, че националната Стратегия за развитие на минната индустрия не е подложена на оценка на съвместимост и екологична оценка, като е извън предмета на настоящото дело и няма връзка с проведената процедура по екологична оценка за съгласуване на ПУРБ. Това са две отделни процедури и два отделни стратегически документа.

По отношение възражението на оспорващия за липсата в Приложение 2 на описание и изложение на взаимовръзките на ПУРБ с ПУРБ на другите райони, следва да се посочи, че съгласно чл. 13, ал. 1 от Р. директива за водите (РДВ), държавите-членки осигуряват разработването на планове за управление на речните басейни за всеки район на речен басейн в рамките на нейната територия.

Видно от горепосоченото и всички разпоредби на РДВ и Закона за водите по отношение на ПУРБ, плановите се разработват за територията на един речен басейн и няма изискване да бъдат съобразени с плановите на други райони в страната. Цитираните в жалбата примери на неотразени прехвърляния на води между различни РБУ са неотносими към ПУРБ, тъй като същите са предмет на водностопански баланс, какъвто не се изисква, като част от ПУРБ съгласно РДВ и Закона за водите. Относно присъединяването на част от подземните водни тела към съседни райони, следва да се отбележи, че същото е извършено в пълно съответствие с разпоредбите на чл. 3, ал. 1 от РДВ, а именно: „Държавите-членки определят индивидуални речни басейни в рамките на националните им територии, като за целите на настоящата директива ще ги определят като индивидуални райони на речни басейни. Малки речни басейни могат да се комбинират с по-големи такива или да се присъединяват към съседни малки басейни, за да формират индивидуален район на речен басейн, когато това е необходимо. На места, в които подземните води не следват точно определен речен басейн, те трябва да бъдат причислени към най-близкия или най-подходящия район на речен басейн. Аналогични са разпоредбите и на чл. 152, ал. 3 от Закона за водите, а именно: „В случаите, когато подземните води не следват конкретен речен басейн, те се идентифицират и със заповед на министъра на околната среда и водите се присъединяват към най-близкия и най-подходящия район с басейново управление.“.

ПУРБ на всички райони за басейново управление (РБУ) са изготвени координирано по отношение на структура, съдържание, използвани методологии и информация. Резултатите и заключенията отразяват спецификата на съответния РБУ, вкл. антропогенните дейности и резултатите от мониторинг в РБУ и не зависят от резултатите в останалите ПУРБ. Освен това, структурата, съдържанието, прилаганите инструменти, методики и подходи, източниците на информация, начините на нейната обработка, начините на представяне на анализите и всяка друга информация, съдържаща се в отделните планове за управление на речните басейни по райони за басейново управление са идентични, което не поражда никакъв конфликт или несъответствие между тях.

Неоснователни са възраженията на жалбоподателя относно преценката за „Нулева алтернатива“. Съгласно легалното определение на понятието дадено с т. 26 от пар. 1 от ДР на ЗООС, „Нулева алтернатива“ е възможността да не се осъществява дейността, предвидена с инвестиционното предложение, в случая с ПУРБ. Административният орган е изложил мотиви за предпочетената алтернатива за реализиране на ПУРБ – ще позволи да се изпълнят целите за опазване на околната среда и да се постигне устойчиво управление на водите; алтернативата е насочена към намаляване на идентифицираните значими видове натиск и преодоляване на риска от непостигане на екологичните цели. Посочено е, че евентуалното прилагане на други алтернативи би нарушило започналите положителни процеси и би компрометирало постигнатите резултати в предходния планов период, което ще доведе до увеличаване на риска от постигане на недобро екологично състояние до 2027 година. При тези съображения е изведен законосъобразен извод, че реализирането на ПУРБ като предпочитана алтернатива пред нулевата, е правилно и целесъобразно с оглед отчитане на актуалните обстоятелства и действащата нормативна уредба.

Становището е издадено и в съответствие с целта на закона. Същото обезпечава както по-общата цел, заложена в чл. 81, ал. 2 от ЗООС - интегриране на предвижданията по отношение на околната среда в процеса на развитие като цяло и въвеждане принципа на устойчиво развитие в съответствие с чл. 3 и 9, така и непосредствената цел по осигуряване на едно от задължителните материалноправни условия за последващо одобряване на ПУРБ, посредством вмененото задължение ораните, отговорни за одобряване и прилагане на ПУРБ, да се съобразяват със становището по ЕО и с поставените в него условия, мерки и ограничения.

Жалбоподателят е посочил, че мярката с код НУ_7_312 в ПУРБ допуска негативни промени в хидроморфологичния режим в зоните на защита на водите по чл. 119а от Закона за водите.

Съдът намира, че формулировката е обща и не дава възможност за извод, че директно ще се влошат екосистемите. Следва да се съобрази, че всяко ново съоръжение подлежи на разрешителен режим след изготвяне на ЕО.

Предвид изложеното съдът намира, че по отношение на обжалваното Становище не са налице основанията за отмяна по смисъла на чл. 146,, т. 1-5 от АПК, поради което жалбата следва да се отхвърли.

При този изход на делото, на основание чл. 143, ал. 3 от АПК в полза на ответника следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

Предвид горното, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалба на Сдружение „Балканка“ със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], ЕИК[ЕИК] срещу Становище по екологична оценка № 6-3/19.12.2024 година на Министъра на околната среда и водите.

ОСЪЖДА Сдружение „Балканка“ със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], ЕИК[ЕИК] **ДА ЗАПЛАТИ** на Министерство на околната среда и водите сумата от **100** (сто) **лева**, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: